

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd 1909. szeptember 14.

20. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérskélt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Hajólobogók kérdése a Dunán és a tengeren.

Irta: Krenedits Ödön.
III.

Még furcsábban állunk az osztrákok nemzeti lobogójával, mert az meg ugyanaz, a melyet a magyar-osztrák hadihajók viselnek, a vörös-fehér-vörös Babenberg szín, közepén Alsó-Ausztria címerével és hercegi koronájával. Az uszályhajóké ugyanilyen színű, de címer és korona nélkül, holott ez a lobogó meg Ausztriában szolgál a segítségére hívás alkalmával jelzőlobogóul.

Itt tehát elsősorban arról van szó, hogy gőzösök és uszályhajók mindkét részről egyöntetű nemzeti lobogót kapjanak. Nálunk ezenfelül szabályozásra szorul az, hogy melyik címer illeti meg a folyamhajók lobogóját, az országos-e vagy a birodalmi?

Szerintem az országos, mindaddig, amíg az van a közös tengeri kereskedelmi lobogón, amely a Dunának is közös lobogója, nem pedig az, amelybe szintén önhatalmulag a birodalmi címer illesztetett.

Ami azt a kérdést illeti, hogy vajjon az osztrák hajók a Dunán hordhatják-e a hadi lobogót: erre nemmel kell felelnünk. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az osztrák hadilobogó nagyon is megfelel mai alakjában az osztrák kereskedelmi hajóknak nemzetiségét jelző lobogóként, mert teljesen azonos a mostani kereskedelmi lobogó osztrák részével. Hanem akkor meg kell változnia a hadilobogónak, mely úgy sem felel meg a paritásnak.

Viszont eldöntetlen kérdés az is és a kiegyezésben nem lel magyarázatot, hogy milyen legyen a másik állam iránti tiszteletből felvondandó lobogó? Cimeres, vagy címer nélkül való? Négyzetes, vagy azonos a mostani, a hajó nevét hordó háromszögletes.

Mindez igen komoly kérdés, mert utóvégre egy háziur kitűzhet a kapuja fölé olyan zászlót, amilyent akar, de azt nem szabad megengednünk, hogy a nemzetközi Dunán, a hol annyi európai és egyéb világrészekből való hajó és hajós és egy csomó külföldi utazó megfordul évenként, éppen a két legnagyobb dunamenti anyaállam tegye a hajólobogók összevisszasága által a helyzetet bizonytalanná akkor, mikor mindenkinek tudnia kell, hogy egy-egy hajó a külföldön mindig annak az államnak egy darab területét képviseli, melynek nemzeti lobogóját hátsó lobogórudján hordja.

Ez a lobogó olyan szent, hogy amikor külföldön, a hajó bejárájánál a fedélzetre teritem, rajta keresztül semmiféle hivatalos erőszak a fedélzetre be nem hatolhat, mert megsértette vele hazámnak színeit, címerét és koronáját s a legmesszebbmenő diplomáciai elégtétellel tartozik nemcsak ő, hanem az illető államnak külügyi kormánya is.

Ami a kereskedelmi tengerészet lobogóját illeti, azon az új kiegyezés mit sem változtatott s éppen ezért ez a része a kiegyezésnek úgy miránk, mint Ausztriára nézve sérelmes. Ebben a részben röviden ismétlem azt, amit annak idején a Budapesti Hírlap hasábjain már két ízben szellőztettem.

Nemzetközi törvény szabályozza azt, hogy minden kereskedelmi tengeri hajó, annak a nemzetnek a lobogóját tartozik nemzeti lobogóként hordani, amelynek területén

hajója, a tengerészeti hatóságnál regisztráltatott. Az Magyar-Osztrák monarchiában két tengerészeti hatóság van, az egyik a magyar királyi Fiumében, a másik császári-királyi Triesztben; az egyik magyar, a másik az osztrák; az egyik a magyar kereskedelmi tengeri hajót regisztrálja a másik az osztrákot. De nem így történik a dolog, hanem hordja mindkettő és pedig már 1867 óta a közös magyar-osztrák kereskedelmi lobogót! Hát paritásos dolog az, hogy mi az osztrákot, az osztrák meg minket kényszerít arra, hogy egymásnak a címeit a világ minden részében nemzeti lobogóként hordjuk és azt dokumentáljuk vele, hogy van Európa szívében egy magyar-osztrák nemzet?

Pedig az egész lobogókérdésnek megoldása, mindkét fél jogos kívánalmainak kielégítése mellett oly egyszerű, hogy néhány szóval beleférne a kiegyezés keretébe és nagyon kívánatos is, hogy a legközelebbi idő alatt bele kerüljön, mert a jelen állapotok mellett nemcsak egymást bosszantjuk, hanem az egész művelt világ előtt magát a monarchiát tesszük félszeggé!

Azt a közös kereskedelmi lobogót kétféle kell osztani s viseljük annak magyar részét — de a magyar birodalmi címerrel — a magyar, osztrák részét pedig — ha a jelenleginél okosabb osztrák címer nem tudnak szomszédaink kitalálni, — úgy a jelenlegi címerrel az osztrák kereskedelmi hajók, miként ez a Duna és mellékfolyóira a kiegyezési törvényben már általánosságban már ki is mondatott.

De a közös lobogót sem kell eldobni, az nagyon helyes alkotása Deák Ferencnek és oda való, mint a magyar-osztrák képviselői lobogó, a magyar-osztrák haditengerészet és a konzulátusok eskövétségek lobogórudjaira! De mert hadihajóink és a követségek a külföldön Ő Felsége személyét is képviselik, tehát tessék a közös lobogónak közepébe a Habsburg-Lothringeni ház standardját beleilleszteni! Ezt kívánja a paritás, ezt kívánja a monarchia tekintélye, mert jelenlegi lobogóink előtt minden gondolkodó külföldi mosolyogva áll meg, mi pedig Lajtán innen Lajtán túl bosszankodunk.

UJDONSÁGOK.

— Orloff Fiumében. Milos József gyilkosát Orloffot, miután az osztrák igazságügy-miniszternek az osztrák területen való átszállítására vonatkozó engedélye megérkezett Feldkirchbe, tegnapelőtt egy osztrák csendőrmeister és egy szakaszvezető kíséretében egyik 3-ik osztályú vasuti kocsik külön fülkéjében helyezték el erősen megvasalva. A rablógyilkos ma délben a trieszti vonattal érkezett Fiuméba. A vasuti kocsiból először az egyik csendőr szállt ki, utána megjelent a kocsik ajtajában Orloff, a kinek mind a két keze meg volt vasalva s ezenkívül derekát szíjjal kötötték át. A bilincsekhez hosszú vaslánc volt erősítve, amelynek egy-egy végét a kísérő csendőrök fogták. Orloff a pályaudvaron jókedvű volt, s még a vonaton megjegyezte, hogy nézete szerint őt nem akaszthatják fel, mert őt Svájcban fogták el a hol tilos a halálbüntetés. A csendőröknek azt is mondta utközben, hogy kiszabadulása után

ismét csak revolverrel fogja a kenyerét megkeresni. A bankrabló utközben Villach mellett öngyilkossági szándékkal fel akarta magát akasztani, a csendőrök azonban megakadályozták ebben. Közvetlenül Fiume előtt pedig a vasuti kocsik ablakán akart kiugrani. Orloff érkezésének hírére a pályaudvaron nagy tömeg verődött össze. Orloff a kíváncsiak sorfala között a csendőrökkel a 29. számú zárt bérkocsiba szállott, amely a Via del Molino és Via Pomerion át az ügyészséghez hajtatott. Orloffot még délután kihallgatják.

— Orloff podgyásza megérkezett. A Banca Popolare Fiumana irodahelyiségében elkövetett rablógyilkosság főtettesének, Orloffnak börtöndje szombat délután érkezett meg az ügyészséghez. A börtöndbe a Browning revolver, egyéb bűnjelkek s ruhaneműt csomagolt a zürichi rendőrség. A bank pénztárából elrabolt pénzt pedig letétbe helyezték.

— Felfüggesztett kongregáció. A Congregazione della Beata Vergine dei Sette Dolori működésének felfüggesztése után Don Kukanics fiumei plébános, minthogy a novi-i vikariatus megbízásából eddig ő gyakorolta az egyházi felügyeletet, felügyeleti jogáról lemondott a novi-i vikariatus Don Kukanics felügyeletéről való lemondását elismerő levél kíséretében elfogadta a Congregazione della Beata Vergine dei Sette Dolori egyházi felügyeletével Marusich címzetes kanonokot bizta meg. Marusich a vikariatus megbízása alapján tegnap tisztelgett Vio Ferenc dr. podestánál.

Feltétlenül megbízható helyről értesülünk, hogy a novi-i vikariatus a kongregáció működésének felfüggesztéséért Balas egyesületi elnököt hibáztatja. Balas ugyanis, noha a Don Kukanics féle közgyűlés megfosztotta az elnöki tisztségtől, a városi tanácsnak az alapszabályok bemutatására vonatkozó határozatait átvette s azokat teljesíteni igyekezett. A novi-i vikariatus Balas viselkedését súlyos kötelességmulasztásnak minősítette s eliene szigorú megtorlással fog élni.

Itt említjük meg, hogy a kongregáció felfüggesztése napján Sachs dr. ügyvéd egy kérvény kíséretében be akarta nyújtani a kongregáció régi és új alapszabályait, hogy ezáltal a felfüggesztést megakadályozza. Deseppi Róbert városi tanácsos azonban figyelmeztette a kongregáció ügyvédjét, hogy a régi és új alapszabályokra vonatkozó közgyűlési jegyzőkönyveket is terjessze be. Minthogy dr. Sachsnek nem volt módjában a törvényes követelményt teljesíteni, a kongregáció kérvényét be se adta, különben is értesült már, hogy a felfüggesztés elkerülhetetlen. Sachs dr. azonban a kérvényt utólagosan mégis beadta.

— Klerikális és antiklerikális felolvasások. A Circolo Libero Pensiero meghívására, mint jelentettük is, Fiuméba érkezett Podrecca Guido, a római antiklerikális Asino című élclap szerkesztője, hogy a Teatro Comunaleban négy felolvasást tartson. Podrecca

fiumei vendégszereplése alkalmából s hogy a felolvasások hatását győngítse, a klerikális Circolo San Vito e Modesto meghívta Agostino de Gemelli gemonai lelkészt. Mindkettő szombaton tartotta meg felolvasását. Podrecca a Teatro Comunaleban zsfolt ház előtt a lélek férjéről érkezett s felolvasása után ezrekre menő tömeg kísérte haza az illusztris vendéget a Bonavia szállodában levő lakására. A kapucinusoknál pedig Gemelli atya az Isten és haza ellenségeiről beszélt nagyszámu, inkább asszonyokból álló közönség előtt, amelynek jó része kiszorult a Piazza Zichyre. A Circolo San Vito e Modesto egyébiránt Podreccát gunyoló és majdnem reprodukálhatatlan szövegű falragaszokot tiltakozott a szabadgondolkodók működése ellen. A kettős felolvasás a rendőrségnek is munkát okozott. Hire járt ugyanis, hogy a klerikálisoktól felizgatott tömeg tüntetni készül a szabadgondolkodók ellen. A tüntetés hírére a rendőrség széleskörű intézkedéseket foganatosított, közbelépésre azonban nem volt szükség.

— **Honvédeink hazaérkezése.** A Nagykánizsán állomásozó 20-ik honvédgyalozezred fiumei százada vasárnap érkezett vissza nagygyorlatokról, amelyek a pozsonyi ötödik hadtest keretében folytak le. A lefuvas szombaton délelőtt volt Kőszegen, ahonnan a fiumei bakák huszonnégyórát ut után vasuton érkeztek ide. A tartalékosokkal együtt, kik még a tegnapi nap folyamán leszereltek, több mint száz főre rugott a fiumei század létszáma.

— **Idillikus állapotok a törvényszéken.** Igen komoly és megbízható uriember mondta el ma nekünk az alábbi Abderába való esetet. Dolga volt ma délelőtt a helybeli törvényszék segédhivatali igazgatójánál, Maxernél, kinek ajtaját azonban zárva találta. Némi várakozás után keresésére indult, a többi hivatalos szobákban azonban sehoh sem akadt Maxer urra. Végül a folyosón egy bírósági szolga azt mondta neki, hogy a segédhivatali igazgató ur bizonyára a kertben „dolgozik.” Erre a mi uri emberünk le nézett a kertbe és csakugyan ott látta az igazgató urat; a mint a törvényszék kertjét öntözi és a földet gyomlálja. Kérdés már most, hogy a törvényszéki segédhivatali igazgatókat a hivatalos órákon belül amateur kertészetre is szorítják, avagy csak Maxer urnak pusztá kedvteléséről van szó.

— **Horvát képviselő támadása egy rendőrtiszt ellen.** Marinich Magdalénát a rendőrség tudvalevőleg napokkal ezelőtt letartóztatta s az erkölcsrendészeti szabályrendelet megsértéséért nyolc napi elzárásra és kitoloncolásra ítélte. Minthogy később beigazolást nyert, hogy Marinich Magdaléna a kerítést iparszerűleg üzte, a rendőrség az iratokat a törvényszékhez tette át, ahol ügyében szeptember 14-én lesz a tárgyalás. A letartóztatott kerítőnő ügyében Barcsics Erázmus dr. ügyvéd, országgyűlési képviselő felkereste Ormai Simon rendőrtisztet s engedélyt kért, hogy Marinich Magdalénával beszélhessen és őt közjegyzői okirat kiállítására céljából a közjegyzőhöz kísérhesse. A rendőrtiszt Barcsics dr. kérelmét teljesítette s megállapodott a képviselővel, hogy mikor jön el Marinichéért. A kitűzött időben Ormai rendőrtiszt is megjelent a rendőrségi fogházban, hogy a kerítőnőt óvatosságból elkísérje. Barcsics Erázmus dr. azonban nem jelentkezett, hanem másnap kereste fel Pizziga rendőrségi fogházfelügyelőt, hogy Marinich Magdalénát a közjegyzőhöz kísérje. A felügyelő azonban Barcsics dr. képviselő kérelmét, minthogy erre újabb utasítást nem kapott, megtagadta. A horvát képviselő erre dühösen távozni akart a rendőrségről, amikor a lépcsőházban Ormai Simon rendőrtiszttel találkozott, aki épen Jellouschegg dr. rendőrorvossal tanácskozott. Barcsics dr. dühtől eltorzult arccal támadt a

mit sem sejtő rendőrtisztre s azt válogatott becsületsértő és rágalmazó kifejezésekkel illette. Ugyanakkor a közelben állott Pian rendőrpáncsnok-helyettes is. A becsületében mélyen sértett rendőrtiszt a rendőrségen tett feljelentést a dühös horvát képviselő ellen, Derencin Xavér rendőrfőkapitány azonban a feljelentést az ügyészséghez tette át s kérte, hogy az ügyészség intézkedjék. Barcsics Erázmus dr. ügyvéd, országgyűlési képviselőnek a magyar országgyűléstől való kiadása iránt.

— **Kivándorlók kíséréseért.** Domitrovics Miklós 50 éves severini illetőségű egyént a rendőrség állomási kirendeltsége letartóztatta, mert őt kivándorlót az állomásról Draskovich József gróf susáki kivándorlási irodájába akart kísérni. A rendőrség az őt kivándorlót utlevélt, pénzét elkobozta s hazaküldi őket. Domitrovics ellen már az új kivándorlási törvény alapján járnak el.

— **Magyar Lloyd.** A napokban megirtuk, hogy a Magyar Keleti Tengerhajózási rt., a Magyar Folyam és Tengerhajózási rt. és az Orient egyesülésével Magyar Lloyd cég alatt új hajóstársaság van alakulóban, amely a magyar kiviteli érdekeknek megfelelően bonyolítaná le a magyar levantei forgalmat. A keleti szolgálat ellátására már régóta terveznek új magyar hajózási társaságot. Az eszme tehát nem új. Néhány évvel ezelőtt a szabadhajózási társaságok tettek ajánlatot a kereskedelmi kormányra, de a közbejött politikai zavarok meg akadályozták a levantei hajóstársaság megalakulását. A Magyar Lloyd hajóstársaság létesítésére eddig kedvező lépések nem történtek, bár hajózási körökben rokonszenvvel fogadják a vállalat megalakulását. A legfőbb akadály az hogy a hajózási viszonylatokra vonatkozóan egyezményünk van az osztrák Lloyd hajóstársasággal s ha a Lloydnak a keleti viszonyban támasztanánk konkurrenciát, a Lloyd viszont a magyar járatokra vonatkozó egyezményt rugná fel. Ez pedig a magyar kereskedelmi tengerészet súlyos megpróbáltatását jelentené.

— **Zátonyra jutott magyar gőzös.** Az Adria tengerhajózási társaság „Szent László” gőzöse, amely Fiuméből a múlt héten indult teljes rakományal Marseillebe, mint az Adriához érkezett marseillei távirat jelenti, Marseille előtt a Port Hyeres szigetsopornnál zátonyra jutott. A szerencsétlenül járt gőzös segítségére a francia haditengerészet egyik hajója sietett, amely a Szent Lászlót a marseillei kikötőbe vontatta. A baleset részleteiről még nem érkezett hír.

— **Horvát iskola Fiumében.** A fiumei horvátságnak már régi vágya, hogy a magyar kikötő városban horvát nyelvű iskolához jusson. Ez a kívánság azonban mindeddig a magyar kormányon és Fiume város hatóságán megtörtött azzal a megokolással, hogy ha a horvátok saját anyanyelvükön való oktatásban kívánják részesíteni gyermekeiket, úgy küldjék őket a Fiumével szomszédos Susák iskolába, ahol az elemi iskolán kívül gimnáziumuk is van. A horvátok azonban állhatatosan ragaszkodnak eredeti tervükhöz és minthogy a hivatalos körök engedélyt, illetve hozzájárulást nem tudják maguknak megszerezni, elhatározták, hogy magánuton létesítik a horvát tannyelvű iskolát. Erre a célra nemrégiben újabb mozgalom indult meg, amelynek élén a radikális elveiről híres Barcsics Erasmus fiumei ügyvéd, horvát tartománygyűlési képviselő áll. Barcsics a közeli napokban gyűlésre készül egybehívni Fiume horvátságát, hogy megbeszélje a horvát iskola létesítésének módjait. A terv az, hogy a horvátok közadakozásból annyi pénzt hozzanak össze, amennyi elégséges volna az intézet fentartására és azt mint magániskolát vezették. Az akció iránt a horvátság körében nagy készség mutatkozik, amely minél előbb valóra akarja váltani a rég táplált vágyat, hogy Fiumében horvát iskola is legyen.

Eddig terjed néhány fővárosi lap közlése fiumei híradás alapján. A fiumeieket közlő érintő horvát iskola ügyében érdeklődtünk úgy a vezető horvát köröknél, mint a város házában. Horvát közadakozásból építendő fiumei horvát iskoláról vagy ilyen irányú mozgalomról azonban sehoh sem tudtak. A fővárosi lapok hire

tehát minden alapot nélkülöz s nem egyéb, mint egy fiumei lap tudósítónak szokásos légből kapott híradása. A cáfolat iránt a Magyar Távirati Iroda budapesti félhivatalos könyomatos utján táviratilag intézkedtünk.

— **Részeg ember garázdálkodása.** Fáber András 47 éves feistritzi illetőségű cipész részeg állapotban ordított az Belvederen s az őt csendre intő rendőrt súlyos szóbeli sértésekkel illette. Fabert a cosalai rendőri kirendeltség letartóztatta, majd a rendőrbíróság éjjeli csendháborításért két, a rendőr megsértéséért pedig tíz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Szőlőtulvajok,** Pizbari Pál 20 éves abdai, Vég Zoltán 20 éves nyégyi, Biró Vince 20 éves pozsonyi, Nagy György 20 éves telekesi illetőségű napszamosok egyik scurignei szőlőskertben garázdálkodtak s megdézsmálták a szőlőtermést. A szőlőtulvajokat Bucich Antal és Bucich Ferenc scurignei szőlőtulajdonosok a mlaccai rendőri kirendeltségre kísérték, ahol letartóztatták őket. A jegyzőkönyvi panasz alapján a rendőrbíróság a négy szőlőtulvajt egy napi fogházra átváltoztatható tíz korona pénzbüntetésre és eltoloncolásra ítélte.

— **Magyar tengerentuli forgalom Fiumén át.** A magyar királyi államvasutak baja—bátaszéki vonalának megnyitása napjától érvényes „Magyar tengerentuli forgalom (Fiumén át)” című új díjszabás német fordítása az eredeti magyar szöveggel együtt a „Vasuti és Hajózási Hetilap” kiadásában már megjelent. Megrendelések nevezett lap kiadóhivatalához (VI. Andrássy-ut 69.) intézendők. A díjszabás ára 5 korona.

— **Abbazia és Lovrana vendégei.** A szomszédos Abbazia fürdőhelyet január 1-étől szeptember 8-áig összesen 31,894 fürdővendég látogatta meg. Szeptember 2-ától 8-áig a fürdővendégek száma 1437-tel szaporodott. A szeptember 8-án ott üdülők száma 3544 volt.

Az Abbaziával szomszédos Lovrana fürdőhelyet január elsejétől szeptember 4-éig 4320 fürdővendég kereste fel. Szeptember 10-én a fürdővendégek száma 4542 volt.

— **Késelés.** Jurcich Rafael 20 éves zenggi illetőségű kereskedelmi ügynököt szombaton este a rendőrség letartóztatta, mert zsebkésével súlyosan megsebesítette jobb lágyékán Marianovich Tivadar 35 éves vrliai dalmáciai kikötőmunkást. A megsebesült munkást a mentők részesítették első segítségben s a kórházba szállították. A késelés oka vitatkozás és kölcsönös sértés volt.

— **A kikötőből.** Szeptember 13. Erkezett: „Goritia” osztrák gőzös Alexandriából 30 tonna vegyesáruval, „Andrássy” magyar gőzös Marseilleből 100 bál bórrel, 1200 láda narancssal és 120 tonna vegyesáruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

Folytatólagos minisztertanács.

BUDAPEST, szept. 13. A szombaton megkezdett minisztertanácsot ma délelőtt 10 órakor folytatták Kossuth lakásán. Wekerle Sándor miniszterelnök elnökölt. A tanácskozás másfél óráig tartott.

Wekerle Bécsben.

BUDAPEST, szept. 13. Wekerle Sándor miniszterelnök a mai minisztertanács befejezése után Bécsbe utazott, hogy a király elé terjessze a legújabb kibontakozási javaslatot. Döntés csak a királyi kihallgatás után lesz.

Politikai híresztelések.

BUDAPEST, szept. 13. Budapesti és bécsi politikai körökben biztosra veszik, hogy a politikai helyzet a koalícióra nézve kedvezően alakul s remélik, hogy a kabinet kevés személyváltozással fentartható lesz.

Népgyűlések az önálló bank mellett.

BUDAPEST, szept. 13. Szombathelyen és Márosvásárhelyen az önálló nemzeti bank felállítására érdekében tegnap népgyűlést rendeztek. Szombathelyen megjelent Batthyányi

Tivadar gróf országgyűlési képviselő is, aki beszédében hangsúlyozta, hogy az önálló bankon kívül az általános titkos választói jogot is követelni kell. Mindkét gyűlésről táviratilag tájékoztatták Kossuth Ferencet.

A közhangulat Cook mellett.

KOPENHÁGA, szept. 13. A hangulat teljesen Cook javára fordult. Mindinkább megérett a meggyőződés, hogy Peary eljárása a legillogálisabb Cokkal szemben, akinek önfeláldozása és szívóssága a sarkutazás nehéz munkájában nem érdemelte meg ezeket a gyanúsításokat. Nagy meglepéssel vesznek itt tudomást Rysselberghe, jelenleg Santiago de Chileben időző belga mérnök nyilatkozatáról, ki annak idején Cookot délsarki expedíciójában kísérte. Cook, mondja a belga mérnök, a legteljesebb sarkkutató, és törhetetlen energiájú ember. Csak a rosszindulat kétkelhetik abban, hogy Cook az északi sarkot elérte.

NEW-YORK, szept. 13. Tegnap óta a közvélemény majdnem egészen átcsapott Cook javára. Cook ellen különösen az növelte a bizalmatlanságot, hogy oly végtelen gyorsasággal jutott el Etah-tól az északi sarkig. Most azonban azokból a jelentésekből, amelyeket Peary a saját expedíciójáról tegnap közzétett, megállapították, hogy Peary még sokkal gyorsabban jutott el az északi sarkra. A közvéleményre nagy hatást tesz az is, hogy a dán királyi család rendíthetetlenül Cook pártján áll.

Cook elutazása.

KOPENHAGA, szept. 13. Cook már tegnap Hågenbe utazott, ahol hajóra száll és szeptember 21-én érkezik Newyorkba. Elutazása előtt azt mondta, hogy talán még az idén de jövő tavasszal mindenesetre expedíciót fog küldeni, amely Newyorkba hozza azt a két eszkimót, aki utitársa volt.

Királyi kegyelem

a csernovaiaknak.

BUDAPEST, szept. 13. Az igazságügy-minisztériumhoz ma délelőtt távirat érkezett a bécsi kabinetirodától, hogy a király az elítelt negyvenöt csernovai zendülőnek Párvy Sándor szepesi püspök kérelmére megkegyelmezett.

Halálra gázolt uriaszony.

BUDAPEST, szept. 13. A rendőrfőkapitányság távirati értesítést kapott a pilisvörösvári főkapitányságtól, hogy Posner Alfréd fővárosi papirgyáros, aki Hecel Manó dr. egyetemi tanárral automobil kirándulást tett, gépkocsijával agyongázolt egy az országúton sétáló uriaszonyt. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

Elítelt szocialista tüntetők.

BUDAPEST, szept. 13. A budapesti törvényszék ma hirdette ki az ítéletet a múlt évi október 8-iki felfegyverkezett szocialista tüntetők ügyében. A bíróság a vádlottakat részben tíz, részben nyolc és hat havi börtönrre ítélte hatóság elleni erőszak büntetvéért.

Halálos automobil szerencsétlenség.

BUDAPEST, szept. 13. Budapest közelében tegnap halálos automobil szerencsétlenség történt. Röck Gyula budapesti gépgyáros veje Láng Mihály dr. kíséretében Budapestről automobilon Tátralomnicra akart utazni. Mikor az automobil a rétsági országútra ért, a gépkocsival szemben egy parasztkocsi jött, amelyet az automobil ki akart kerülni. A kikerülés azonban oly gyors mozdulattal történt, hogy az automobil az országúti árokba zuhant. A sofőr meghalt, Röck és Láng dr. pedig halálosan

megsebesültek. A sebesülteket automobilon hozták Budapestre.

Léghajón

az Adria tengeren át.

VELENCE, szept. 13. Tegnap délután 12 óra 15 perckor indult el innen Trieszt felé Usuelli Celestino, Piccoli Nico és Borsalino Mario léghajósok vezetése alatt a „Giulio Verne” nevű kormányozható léghajó. A léghajó szép időben a közönség óvációi között szállt fel a levegőbe és északkeleti irányt vett. Kisérőre elindult egy vontató gőzös, melyen velencei újságírók foglaltak helyet. A léghajónak Triesztbe érkezése az időjárástól függ. A léghajósok a „Ruvenzori” kormányozható léghajón akartak átkelni az Adria tenger fölött, de az utóbbi léghajónak e hó 20-án a zürichi Gordon-Bennet versenyen kell résztvennie. A „Giulio Verne” Borsalino Mario tulajdona. Usuelli léghajón eddig mintegy száz, Borsalino negyven és Piccoli harminc felszállást tett.

TRIESZT, szept. 13. Ma hajnalig a velencei léghajó nem érkezett Triesztbe, úgy látszik, hogy a szél Friol felé vitte.

Dr. Pachany A.

fogorvos áthelyezte lakását és rendel a szerb egyesület házában (Casa della Comunita szerbo-ortodossa) Via Porto 2.

Kobelt és Vidákovics

Bristol kávéháza

ABBAZIA.

ESTÉNKÉNT

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Utolsó hajó Fiuméba este 11 órakor.

Izletes magyar konyha kapható a

Feldbach vendéglőben

Fiume, Castello utca (Kucich ház) a törvényszékkel szembe.

Előzékeny kiszolgálás. Kitűnő italok. Olcsó árak.

Előfizetőknek ebéd és vacsora havi 20.— 24.— és 28.— frtért.

Számos látogatást kér RISTL LIPÓT vendéglős

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Ügyes fiatal gyors- és gépiró

hosszabb gyakorlattal, ki az irodai teendők minden ágában jártas és a magyar s német nyelvet birja, állást keres azonnal való belépésre. Szíves ajánlatokat „Agilis” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA
VELENCE-
BEN
Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben).

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég! Szabott árak!

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

Hotel Pensió JOLANDA
VELENCE
Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.
Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb.
Pensió 8 lírától feljebb.

A Kobrak - czipőgyár

hirneves gyártmányainak egyedüli lerakata

Vértes S. - Fiume

Via Governo 10 (Corso) az Adria palotával szembe.

Óriási választék mindennemű férfi- női- és gyermek-cipőben

garantált elsőrendű minőség.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle TEVAJ

kizárólagos elárúsítása.

Mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró, vaj és tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és butorszállítást butorszállító kocsiban pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.
Fiume, Via Germania 11. III. em.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajárlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb. Egy elegáns butorozott

Teljes ellátást keres

magyar tisztviselő olcsó áron. Esetleg más hölgygel is hajlandó a szobát megosztani. Cim a kiadóban.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766. Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Szépen butorozott szoba

kivánatra teljes ellátással együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toalette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás! Teljes penzió tiz lírától feljebb.

Csemegeolaj behozatal és kivitel

finom, kiváló finom és legfinomabb minőségben bádognakban és hordókban. Olcsó áron szállítja e kiváló különlegességeket bérmentve minden vasuti és hajóállomásra a

Tengermelléki Kereskedelmi Társaság
Fiume Corso 12 I. emelet.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitünő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Megnyilt! Megnyilt!

Az ujonnan átalakított „Monte Verde” vendéglő kerthelyisége. Kitünő kiszolgálás. Finom ételek és italok. Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó helye.

A vendéglős.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültet postai csomagban is szétküldetnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallok és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számú bolt és S. Moisé 1344.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, amelyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.